

TOEKOMSTVISIE DALFSEN 2030

Voor
Elkaar

ONZELF BLIJVEN DOOR TE VERANDEREN

IN HET OVERIJSSELSE VECHTDAL, VLAKBIJ ZWOLLE, LIGT EEN GROENE GEMEENTE MET VIJF KERNEN EN EEN UITGESTREKT BUITENGEBIED. HET IS HIER UITSTEKEND WONEN, HEERLIJK ONTSPANNEN EN GOED ONDERNEMEN.

Maar wat deze plek écht bijzonder maakt is de **gemeenschap** die deze bijna dertigduizend inwoners samen vormen. Er wordt naar elkaar omgekeken, met interesse naar elkaar geluisterd en volop bijgedragen aan de vele verenigingen, buurtschappen en clubs. Hier wordt, kortweg, **samengeleefd**.

Ziet deze gemeenschap er over **10 jaar** eigenlijk nog hetzelfde uit? Wat is er dan hetzelfde gebleven en wat is er veranderd? Hoe zouden de inwoners graag willen dat deze eruit ziet? Waar zet deze gemeenschap op in? En hoe beïnvloedt dit vervolgens de **keuzes** die er vandaag gemaakt moeten worden?

De **toekomstvisie** pretendeert niet om een kijkje in een glazen bol te bieden. In plaats daarvan probeert ze te vangen wat de gemeente Dalfsen zo *Dalfs* maakt. En daarmee een **perspectief** te bieden op hoe deze eigenheid een **stevige basis** kan zijn bij de kansen en uitdagingen van morgen.

Dit document kwam tot stand op basis van **honderden gesprekken** met inwoners in de verschillende dorpskernen en buurtschappen, verdiepende bijeenkomsten en interviews met experts.

WELKOM IN DALFSEN

Oppervlakte

166.5 km²

4.020

15 tot 27 jaar (2019)

7.3

Waardering
woon- en leefomgeving (2019)

Waardering
zorg en welzijn
(2019)

7.2

65-plussers (2019)

5.887

verwachte bevolking 2030

28.666

Bevolking (2019)

28.499

→ De gemeente Dalfsen in vogelvlucht. Kernen: Lemelerveld, Nieuwleusen, Oudleusen, Hoonhorst, Dalfsen

We willen dat iedereen **erbij hoort**, zonder dat we onszelf opdringen. We zijn nuchter, maar mogen onszelf ook een beetje **uitdagen** en de **dynamiek opzoeken**. We hebben respect voor elkaar, ook als we dingen anders zien. Ook veelzeggend: het meest gebruikte woord tijdens de aftrapbijeenkomst voor de nieuwe toekomstvisie was **'samen'**.

WAT WE BELANGRIJK VINDEN

Waar begin je als je de identiteit van je eigen gemeenschap wilt vangen? De volksvertegenwoordiging van Dalfsen zette de eerste stap door te onderzoeken wat nu eigenlijk typisch Dalfs is. Door verhalen met elkaar te delen en na te gaan wat deze verhalen over ons zeggen. Op basis van deze waarden werden er eind 2019 met meer dan vierhonderd Dalfsenaren gesprekken gevoerd over wat zij belangrijk vinden en hoe ze de toekomst zien. Deze gesprekken hadden een duidelijke kern.

DE KERN: DALFSEN ALS WAARDENGEMEENSCHAP

De grootste kracht van Dalfsen zit 'm in de onderlinge verbondenheid van de gemeenschap in de kernen. Het diepgewortelde *noaberschap* uit zich in een rijk verenigingsleven, actieve buurten, levendige kerkgemeenten en een hoge mate van gemeenschapselijke betrokkenheid. Betrokkenheid op basis van gelijkwaardigheid, respect en interesse. Deze waarden

vormen de basis voor een zelfverzekerde toekomst: een sterke gemeenschap.

Deze waarden zie je duidelijk terug in een burgerpeiling uit 2019. De sociale samenhang ligt in de gemeente Dalfsen ongeveer twee keer zo hoog als het provinciale gemiddelde. Ook waarderen de mensen uit Dalfsen het wonen en leven in hun gemeenschap bijzonder hoog. Onder vergelijkbare niet-stedelijke gemeenten geven ze hun woon- en leefomgeving zelfs de hoogste score van allemaal. Maar dit zijn slechts de cijfers. Wat veel belangrijker is: je *merkt* het als je er bent. Hoewel de gemiddelde Dalfsenaar veel te nuchter is om het over zichzelf te zeggen, is 't *het gemeenschapsgevoel* dat de gemeente Dalfsen, haar kernen en haar buitengebied zo bijzonder maakt.

Door stevig in te zetten op het behouden van dit gemeenschapsgevoel kan Dalfsen haar eigenheid vasthouden. Door deze onderlinge verbondenheid als uitgangspunt te nemen wordt verandering een kans om wat Dalfsen uniek maakt te laten zien. Daarmee komt verandering niet van buitenaf, maar van binnenuit.

DE TOEKOMST: HET GAAT OM DE BALANS

In Dalfsen wordt er op verschillende manieren nagedacht over de toekomst. We weten dat we onderdeel zijn van een grotere, veranderende wereld. Maar soms willen we deze veranderingen liever buiten de deur houden: we willen Dalfsen zoals het nu is vasthouden. Dit spanningsveld tussen hetzelfde blijven en veranderen kwam telkens terug in gesprekken met inwoners. Sommigen zien de toekomst als een kans, anderen zien de toekomst als een bedreiging:

De kernen van Dalfsen worden nóg mooier: de toekomst als **kans**.

'We doen het al goed in Dalfsen, maar met een beetje lef kunnen we nog véél beter. Dalfsen is de ideale speeltuin om te experimenteren met nieuwe antwoorden op vragen van nu en morgen. We kunnen daarbij een pioniersrol pakken en een voorbeeld zijn voor de rest van Nederland op thema's die bij ons passen. Thema's zoals duurzaamheid, biodiversiteit en sociale samenhang. Door in te zetten op groei en innovatie zorgen we voor een springlevende gemeenschap met een glanzende toekomst.'

Er komt veel op ons af: de toekomst als **bedreiging**.

'De opgave waar Dalfsen voor staat, is vooral om te behouden wat we hebben. We moeten zuinig zijn op ons dorp en buitengebied en de manier waarop we de dingen hier doen. Verandering is een bedreiging voor onze identiteit; als we hier te veel in mee gaan verliezen we onszelf. Daarom moeten we waakzaam zijn voor al te wilde plannen in het teken van groei of vernieuwing. Dalfsen is een plek waar de tijd even stil mag staan, want Dalfsen is al goed zoals het is.'

Het doel van deze toekomstvisie is om de balans te vinden tussen deze twee uitgangspunten. Té veel vernieuwing verzwakt de samenhang in Dalfsen; doorslaan in het behouden van wat er nu is gaat ten koste van de wendbaarheid in een toekomst die veel van ons vraagt. In die toekomst is het een keuze tussen zelf veranderen of veranderd worden. Kunnen we koesteren wat onze gemeenschap zo bijzonder maakt?

WAT VRAAGT DEZE GEMEENSCHAP?

Het stimuleren, koesteren en benutten van de onderlinge verbondenheid is het *doel* van de gemeenschap. Daarmee is dit ook de missie van de gemeente Dalfsen en niet slechts een middel om te besturen. De Dalfser gemeenschap en haar waarden vormen het goud van onze gemeente en dat is het belangrijkste uitgangspunt bij toekomstige verandering.

DE VISIE VAN DE GEMEENTE DALFSEN

De gemeente Dalfsen toetst zichzelf voortdurend met de vraag: *hoe dragen we met wat we doen bij aan de onderlinge verbondenheid?* Zijn onze keuzes 'Voor Elkaar'? Met deze missie kan Dalfsen behouden wat Dalfsen sterk maakt en de ruimte creëren om zichzelf te blijven bij verandering.

Voor elkaar

Het stimuleren, koesteren en benutten van de *onderlinge verbondenheid* is het hoogste doel van de Gemeente Dalfsen.

MISSIE

Onzelf blijven door te veranderen

Door de sociale verbondenheid van de gemeenschap als hoogste doel te zien wordt verandering aangegaan op basis van wat we belangrijk vinden.

VISIE

Wat we belangrijk vinden

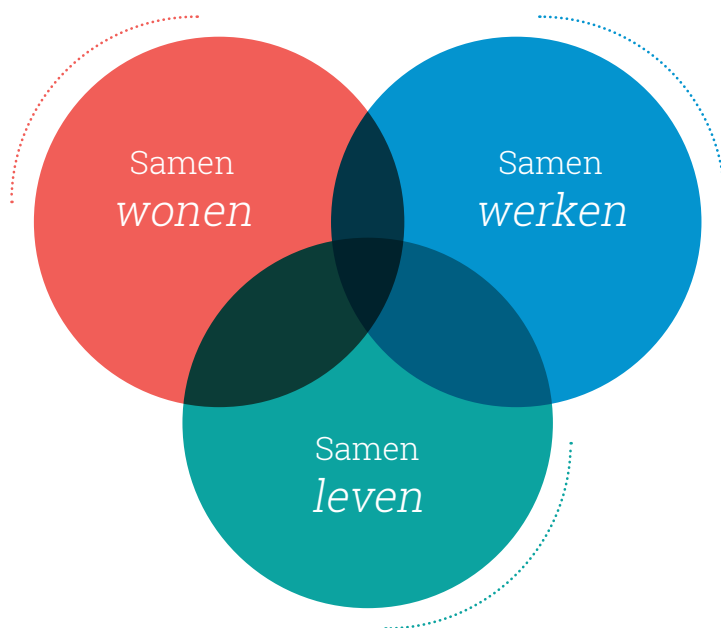
Noaberschap
Erbij horen
Respect
Dynamiek
Nuchterheid

WAARDEN

Zo vormt onderlinge verbondenheid een vertrekpunt en doel bij een reeks van relevante thema's zoals vergrijzing, het behoud van jongeren, innovatie op de woningmarkt, de energietransitie, het ontwikkelen van het buitengebied, het betrekken van nieuwe Dalfsenaren en andere thema's die we op dit moment nog niet kunnen voorzien.

De Dalfser verbondenheid kan fungeren als *vertrouwensanker* bij complexe beslissingen. Dit betekent dat de gemeente concreet de Dalfser waarden centraal stelt in haar beleid en haar communicatie. Onderwerpen als bestuurlijke vernieuwing, burgerparticipatie en de flexibiliteit van de gemeente vragen extra aandacht.

TOEKOMSTPERSPECTIEVEN

Het klinkt misschien gek, maar onze kernen zullen de komende tien jaar een beetje moeten veranderen om zichzelf te blijven. En dat doen we door open te staan voor wat er komen gaat en vast te houden aan de cultuur die van onze gemeente een *gemeenschap* maakt.

Er zijn namelijk heel wat ontwikkelingen gaande waar we nu al mee te maken hebben, of mee te maken krijgen. Denk bijvoorbeeld aan trends als digitalisering en robotisering. Of de invloed van big data op onze privacy. Klimaatverandering en de noodzaak voor duurzame alternatieven. De vergrijzing en nieuwe

burgerschapstijlen. Deze grote en soms ingewikkelde thema's lijken ver weg, maar ze zijn ook relevant voor Dalfsen.

Drie hoofdthema's vormen samen de bril waardoor we naar onze gemeenschap kijken: samenwonen, samenleven en samenwerken. Dat deze cirkels deels overlappen is niet voor niets; om de Dalfser kernen van morgen samen vorm te geven is het juist belangrijk om onderlinge verbanden te zien.

We bieden in het volgende stuk perspectieven om een aantal van de meest belangrijke trends en thema's voor onze gemeente te koppelen aan onze gemeenschappelijke waarden.

Drie hoofdthema's vormen samen de bril waardoor we naar onze gemeenschap kijken: **samenwonen**, **samenleven** en **samenwerken**.

1 Samenwonen

Jong en oud

Dalfsen is aan het vergrijzen. Er wonen al relatief veel 65+ers binnen onze gemeente, met het verstrijken van de tijd zullen de woon- en (mantel)zorgbehoeften van deze 'babyboomers' toenemen. Tegelijkertijd vertrekken veel jongere inwoners uit onze gemeente. Sommigen kiezen bewust voor een leven in een ander gedeelte van het land, maar er zijn ook jongeren, starters en gezinnen met kinderen die willen blijven en geen geschikte woning binnen de gemeente Dalfsen kunnen vinden. Om een plek te blijven waar iedereen kan meedoen is het belangrijk dat we onze gemeente ontwikkelen met oog voor deze woonbehoeften.

Klimaat en energie

Nederland, en dus ook de Dalfser gemeenschap, staat voor een enorme uitdaging als het gaat om het terugdringen van uitstoot van milieubelastende stoffen en het overgaan op duurzame alternatieven. Dit is niet alleen een technische en economische uitdaging; het heeft ook sociale impact omdat het direct effect heeft op onze woon- en leefbeleving. Over het algemeen vin-

den we bijvoorbeeld zonnepanelen en windmolens een goede zaak, maar wordt het lastiger zodra ze in onze achtertuin of midden in het door ons zo gewaardeerde Dalfser landschap komen te staan. Daarnaast zullen we in de ontwikkeling van onze gemeente moeten anticiperen op het veranderende klimaat; hitte, droogte en wateroverlast hebben allemaal effect op hoe we in de toekomst samenwonen.

Een (nog) groenere toekomst

In Dalfsen willen we een gezonde en groene omgeving voor onszelf, onze naasten en toekomstige generaties. Niet alleen als mooi decor of om in te recreëren. Voor gezonde en toekomstbestendige kernen is het van belang om goed te blijven kijken naar de belasting die woonprojecten hebben op onze groene omgeving. Zowel tijdens het bouwproces als in het gebruik daarna.

Ons dorps karakter

Zowel jonge als oudere Dalfsenaren hechten een grote waarde aan het karakteristieke aanzicht van hun woonomgeving. Ze waarderen het historische erfgoed,

Wij vinden het belangrijk dat we **samen** tot **oplossingen** komen en dat daarbij **iedereen gehoord** wordt.

de iconische gebouwen en de gezellige dorpskernen met voldoende ruimte en natuur. Dit willen we graag zo houden, ook in de wetenschap dat er in onze gemeente de komende jaren volop ontwikkeld moet worden. Nieuwbouw is noodzakelijk, maar mag niet ten koste te gaan van wat de kernen van Dalfsen zo mooi maakt.

WAT BETEKENT DIT VOOR HOE WIJ SAMENWONEN?

Om onze gemeenschap en haar sociale netwerken vitaal te houden is de aanwezigheid en betrokkenheid van zowel jongeren als ouderen belangrijk. Maar dan moet onze gemeente ze wel wat te bieden hebben, dat begint met een plekje om te wonen.

Innovatieve woon- en zorgcombinaties gericht op interactie en verbondenheid zouden een uitkomst kunnen zijn; in verschillende gemeenten in binnen- en buitenland wordt volop geëxperimenteerd met woonoplossingen waarbij de ontmoeting tussen jongeren en ouderen centraal staat. Daarbij hebben we ook aandacht voor kwetsbare groepen. Er is namelijk niets mooiers dan dat je in je eigen buurt iets voor elkaar kunt betekenen.

Er wordt verschillend gedacht over de energietransitie; er zijn zowel persoonlijke als gemeenschappelijke belangen die spelen. We blijven met elkaar in dialoog;

dat we aan de slag moeten staan buiten kijf. Wij vinden het belangrijk dat we samen tot oplossingen komen en dat daarbij iedereen gehoord wordt. Bij het realiseren van de landelijke opgaven zien wij ons woon- en leefplezier als relevant ijkpunt.

Er is op het gebied van verduurzaming al hard gewerkt aan een vruchtbare bodem. In onze gemeente zijn 'vijf duurzame dorpen' actief waar burgers en bedrijven samenwerken aan duurzaamheid. Wij zijn ervan overtuigd dat we niet alleen aan de opdracht kunnen voldoen, maar ook een voorbeeldrol kunnen innemen door te laten zien hoe je de energietransitie *als gemeenschap* voor elkaar krijgt.

Het onderwerp 'duurzaamheid' zal een prominente plek op onze gemeenschappelijke agenda blijven innemen. Daarbij laten we ons inspireren door thema's als flexibele bouw, circulaire materialen en modulaire bouwoplossingen om ons voor te bereiden op veranderende woonbehoeften. Dit geldt overigens ook voor andere bouwprojecten zoals de ontwikkeling van commerciële en publieke voorzieningen.

In de gemeente Dalfsen zien wij een toekomst waar het innoveren van woonoplossingen, het behoud van ons dorpse karakter en ons groene karakter hand in hand gaan. In Dalfsen zien we de sociale verbondenheid als inspiratiebron om nieuwe manieren van **samenwonen** te ontwikkelen.

2

Samenwerken

Onze relatie met de gemeente

Er zijn twee bewegingen die elkaar nog verder zullen versterken: lokale overheden krijgen meer taken en hebben tegelijk minder middelen om faciliteiten en voorzieningen te blijven borgen. Inwoners verwachten meer inspraak en zeggenschap rondom ontwikkelingen die van invloed zijn op hun eigen woon- en leefomgeving. Per ontwikkeling stellen we ons de vraag welke vorm van dialoog het beste past. Zeker is dat we betrokkenheid als gemeenschap omarmen, stimuleren en koesteren.

Werken, ondernemen en leren

Voor levendige en dynamische kernen is het stimuleren van economische activiteit in de buurt van groot belang. Naast de voorzieningen, detailhandel en horeca spelen ook bedrijven een rol, die zich onder meer op de bedrijventerreinen in onze kernen vestigen. Met deze economische activiteiten is het bieden en blijven ontwikkelen van lokale werkgelegenheid verweven. Zonder bedrijvigheid en ruimte om te investeren, blijven hiervoor de ontwikkelkansen liggen. Het verdiepen van bestaande

relaties tussen bedrijven, de gemeenschap en educatieve instituten biedt ons ook kansen. Het hebben van kennis alleen biedt niet altijd genoeg perspectief voor brood op de plank. Belangrijke vaardigheden voor de toekomst zoals innovatiekracht en aanpassingsvermogen leer je namelijk in de praktijk. Ondernemingen en scholen in de regio slaan steeds vaker de handen ineen om vraag en aanbod op een innovatieve manier aan elkaar te verbinden. Dit is niet alleen goed voor de jongeren; ook de Dalfser economie kan hiervan profiteren. Ook voor de sociale cohesie kunnen dergelijke samenwerkingsverbanden een positieve invloed hebben.

Ons buitengebied

Door Europese en landelijke wetgeving rondom klimaat en duurzaamheid zullen innovaties in de agrarische sector (zoals kringlooplandbouw) een steeds grotere rol gaan spelen in onze dialoog over hoe deze sector zich de komende jaren zal gaan ontwikkelen. We willen met elkaar het gesprek aangaan over de uitdagingen, leefbaarheid en de kansen met betrekking tot ons buitengebied.

In Dalfsen doen we het **samen**, dat betekent dat de gemeente steeds meer als **facilitator** van de onderlinge verbinding zal gaan optreden.

Vrijwilligers en mantelzorg

Dalfsen is een lappendeken van vrijwilligersorganisaties, (sport-)verenigingen, kerkgemeenten, buurtschappen en andere sociale netwerken. Het lijkt soms wel alsof *iedereen* hier iets doet in en voor de gemeenschap. Door de veranderende tijdsgeest staat dit gegeven wel onder druk; met name jonge mensen vinden het lastig om zich te committeren voor de lange termijn, waardoor het voortbestaan van sommige organisaties en netwerken in gevaar komt. Dit zou een groot gemis zijn voor onze gemeenschap en we zien het als een taak om deze en nieuwe netwerken te ondersteunen en stimuleren.

Recreatie en toerisme

Wonen in onze gemeente betekent dat de natuur nooit ver weg is. Dit weten wij niet alleen: ook toeristen komen graag bij ons wandelen, fietsen, varen of genieten van ons landschap en de cultuurpracht die onze omgeving rijk is. Hier zijn wij trots op, we delen deze rijkdom dan ook graag met onze gasten. Door regionale samenwerking zetten we de kernen van Dalfsen en hun buitengebied op de kaart als plek waar het als buitenmens goed toeven is. De toenemende populariteit van de natuur versus de stad biedt ook in de komende tien jaar mooie economische kansen voor de horeca en vrijetijdsbranche.

WAT BETEKENT DIT VOOR HOE WIJ SAMENWERKEN?

Een grotere rol voor onze inwoners in de ontwikkeling van onze leefomgeving betekent niet dat iedereen het voor zichzelf moet uitzoeken. In Dalfsen doen we het samen, dat betekent dat de gemeente steeds meer als facilitator van de onderlinge verbinding zal gaan optreden. Bedrijven, zorginstellingen, scholen, maatschappelijke organisaties en inwoners zullen als (ervarings-)deskundigen allemaal een belangrijke bijdrage leveren aan nieuwe ontwikkelingen binnen de gemeente. Dat bevat een breed palet aan initiatieven zoals het inrichten van de openbare ruimte, het groen in een woonwijk of keuzes in een ontwerp. Daarnaast nemen zij ook zelf het initiatief; zij kunnen rekenen op een open houding van de gemeente. Dit is de kracht van onze gemeenschap.

Sommige gemeenschappelijke initiatieven zijn niet direct te realiseren. We zoeken dan samen naar mogelijkheden om het toch voor elkaar te krijgen. Binnen of buiten de grenzen van Dalfsen. Met de gemeente of met ondernemende Dalfsenaren. En het liefst nog van allemaal een beetje. Want samen kunnen we meer dan alleen. Daarbij is het falen en leren misschien net zo belangrijk als het bereiken van succes. Daarom gooien we als gemeenschap de deuren nog verder open voor wat er om ons heen gebeurt.

Wij zijn niet de enigen die met de toekomst bezig zijn. Op het gebied van wonen, opleiden, ondernemen, werkgelegenheid, nieuwe energie en sociale innovatie gebeurt ook op andere plekken enorm veel goeds. Daar willen we van leren; we vernieuwen met ons gezonde verstand. *Vóór* en *samen* met Dalfsenaren. Daarbij is het moment *waarop* we elkaar opzoeken ook belangrijk. Hoe eerder in het proces, hoe beter. Dit komt uiteindelijk ten goede aan de kwaliteit en het draagvlak van onze ontwikkeling als gemeenschap.

Boeren en het boerenleven zijn onlosmakelijk verbonden met de identiteit van de gemeente Dalfsen. Veel van onze agrariërs kijken naar de toekomst en zien ingrijpende en soms pijnlijke veranderingen op zich afkomen. Het is een zaak die ons allemaal aangaat; daarom willen we als gemeenschap samenkomen en meewerken aan verandering in het teken van duurzaamheid en het behoud van de leefbaarheid van ons buitengebied.

Wij blijven zoeken naar kansen voor economische ontwikkeling en nieuwe functies, zowel in onze kernen als in het buitengebied. Daarbij zoeken we de samen-

werking op met ondernemers en organisaties uit de regio en andere omliggende gemeenten. Zo laten we ons inspireren door ontwikkelingen in verschillende sectoren buiten onze grenzen, maar blijven daarbij wel trouw aan onze identiteit als groene gemeente waarin de ervaring van rust, ruimte en het buitenleven centraal staat.

Vóór en samen met Dalfsenaren.

In de gemeente Dalfsen zien we de toekomst als een kans om de kracht van onze gemeenschap te tonen. Door nieuwe manieren van **samenwerken** op basis van wat we belangrijk vinden gaan we blijvend op zoek naar manieren om onze gemeenschap te versterken.

Groeiende steden en nieuwe inwoners

Het is goed leven in de kernen van onze gemeente, het is geen wonder dat mensen van buiten de afgelopen jaren hun weg naar ons vinden. Twee doelgroepen verdienen hierbij ook in de toekomst speciale aandacht: statushouders die voor een langere periode in Dalftsen wonen en een groeiende groep mensen uit andere gemeenten (meestal uit een stedelijke omgeving) die de rust en ruimte van het dorpsleven opzoeken. Om een hechte gemeenschap te vormen is het belangrijk om deze groepen te betrekken en ze te helpen hun plekje te vinden. De jaarlijkse begroetingsavond voor nieuwe inwoners is een mooi voorbeeld van hoe we daar nu al een invulling aan geven.

Toegankelijkheid en mobiliteit

Ons leven wordt drukker, tegelijkertijd wordt er meer van onze rol verwacht met betrekking tot bijvoorbeeld mantelzorg. Er wordt een grote mate van zelfredzaamheid van ons verwacht. Dat betekent dat we in verbinding moeten staan. Voor elkaar zorgen en omzien naar elkaar is de hoeksteen van onze gemeenschap.

Met anderen, met nieuwe netwerken en met (digitale) informatie. Dit is niet voor iedereen even gemakkelijk of vanzelfsprekend: de gemeente en de gemeenschap zijn er om drempels te herkennen en te verlagen, zodat iedereen die mee wil doen mee *kan* doen.

Biodiversiteit

We leven niet alleen samen met elkaar, maar ook met alle planten en dieren om ons heen. Ondanks onze goede bedoelingen en actieve natuurbescherming neemt de biodiversiteit wereldwijd de afgelopen decennia alleen maar af. We maken ons hier zorgen over, want de natuur in onze gemeente is ons enorm dierbaar. Hoewel we een probleem van deze omvang niet in onze dorpen gaan oplossen voelen we wél de verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor *ons* stukje van de wereld.

Onze dorpskernen

De druk op onze dorpskernen is de afgelopen jaren toegenomen; door concurrentie van online en offline alternatieven buiten de centra hebben onze zelfstandige

winkeleigenaren het vaak lastig. Koopavonden worden minder druk bezocht, wat niet ten goede komt van de sociale dynamiek.

Tegelijkertijd is het potentieel van de kernen onveranderd gebleven: mooie publieke ruimten met voldoende voorzieningen om elkaar te ontmoeten. Er liggen dan ook volop kansen om nieuwe aanleidingen te creëren om samen te komen.

WAT BETEKENT DIT VOOR HOE WIJ SAMENLEVEN?

Een (groot) deel van het leven van onze inwoners zal zich in de toekomst buiten de gemeentegrenzen afspelen, waardoor de binding met de gemeente en met andere inwoners minder vaak spontaan tot stand komt. Sociale cohesie, noaberschap en het verenigingsleven zijn de fundamenteën van onze gemeenschap die in dit toekomstige scenario geen vanzelfsprekendheid meer zijn. Om de sociale samenhang verder te versterken zien we een toekomst waarbij we nog scherper inzetten op het aanleggen en versterken van verbindingen tussen Dalfsenaren onderling en de koppeling van nieuwe inwoners aan bestaande sociale netwerken.

We moeten daarbij niet vergeten dat deze mensen niet voor niets voor het leven in één van de kernen van de gemeente Dalfsen kiezen; onze cultuur en waarden zijn aantrekkelijk voor buitenstaanders die er bewust voor kiezen het stadse leven te verruilen om bij ons te komen leven.

Onze dorpskernen vormen een belangrijk onderdeel van de identiteit van onze gemeente. Het zijn bij uitstek de plekken waar we elkaar ontmoeten. De manier waarop we de publieke ruimte benutten in Nederland verandert, dus we moeten kijken naar manieren om dynamiek in onze dorpskernen te houden. Wij zien een toekomst waarin we samen kijken hoe we diverse sociale, sportieve en culturele activiteiten voor en door Dalfsenaren beter kunnen stimuleren en ondersteunen.

Om de ruimte die beschikbaar is nóg beter te kunnen benutten. Leegstand benaderen wij bij voorkeur niet als bedreiging, wij willen het zien als kans om mensen elkaar op nieuwe manieren te laten ontmoeten.

Ook willen we dat nieuwe inwoners zich beschouwen als een onderdeel van onze gemeenschap. Dat doen we door ze op z'n *Dalfts* (uitnodigend maar niet opdringerig) te betrekken bij onze sociale netwerken zodat de plek waar ze wonen ook hun thuis wordt. We willen daarbij ook proactief zijn; een nadruk op gemeenschap betekent ook dat mensen zich buitengesloten kunnen voelen, dat willen we ten allen tijde zien te voorkomen.

Geen mens is een eiland, dat hebben we in Dalfsen heel goed begrepen. Noaberschap is niet voor niets al generaties lang een hoeksteen van onze cultuur. Daarvoor moeten we elkaar wel fysiek (en ook digitaal) kunnen treffen; een sterke infrastructuur is van levensbelang om dit principe in de toekomst te behouden en op nieuwe manieren in te vullen. Onderlinge verbondenheid begint bij een goede verbinding.

Onderlinge verbondenheid begint bij een goede verbinding.

In de gemeente Dalfsen zien we de manier waarop we in verbondenheid **samenleven** als de grootste kracht van onze gemeenschap. Het stimuleren, koesteren en benutten van deze verbondenheid zien we als de grootste opgave op weg naar 2030.

Vervolgreis

IN FEBRUARI VAN 2019 KLOK HET STARTSCHOT VOOR DE WERKZAAMHEDEN VOOR EEN NIEUWE MISSIE EN VISIE VOOR DE GEMEENTE DALFSEN. DIT IN NAVOLGING OP DE POSITIEVE ERVARINGEN MET 'BIJ UITSTEK DALFSEN', DE MISSIE EN VISIE UIT 2009.

In wat burgemeester Van Lente een 'ontdekkingsreis' noemde werd er op initiatief van de gemeenteraad gesproken met meer dan 400 Dalfsenaren over wat zij belangrijk vinden aan Dalfsen en hoe zij de toekomst van hun gemeenschap zien.

In deze reis lieten we een mobiel café rondreizen door Dalfsen, Lemelerveld, Nieuwleusen, Oudleusen en Hoonhorst. We nodigden experts uit om hun visie te geven en gingen te rade bij inwoners tijdens verdiepingsbijeenkomsten. We gingen in dialoog met de gemeenteraad en het college.

Dit document is het voorlopige resultaat van deze ontdekkingsreis. Het is niet bedoeld als toekomstvoorspellend document. Het is ook niet bedoeld voor de dossierkast. Het is bedoeld als inspiratiebron voor de hele gemeenschap om een eigen weg te vinden in tijden van verandering. Als herinnering aan datgene dat Dalfsen zo... 'Dalfs' ...maakt.

We hopen dat deze ontdekkingsreis een startpunt is van een brede, voortdurende conversatie over hoe Dalfsen zichzelf kan blijven vernieuwen op basis van haar hechte gemeenschap. Het vervolg van deze reis wordt concreter in programma's, beleidsontwikkelingen en initiatieven die nog ontplooid worden. Zo zal straks de omgevingsvisie concretere handvatten bevatten voor de inrichting van onze fysieke leefomgeving.

Wij zijn dankbaar voor de gastvrijheid en het 'noaberschap' van alle Dalfsenaren die meewerkten aan deze missie en visie.

SPECIALE DANK GAAT UIT NAAR:

De 'denktank' bestaande uit inwoners, medewerkers en raadsleden: Janiek Goudzwaard, Jesse Elzinga, Wilma Nijboer, Robert Brill, Henk de Boer, Gerrit Jan Veldhuis, Wim van Lenthe, Rietje Lassche, Betsy Ramerman, Hans Berends, Nicole Snellaars, Myrthe Honingh, Joke Vulkers, Klazien Bergsma

De gemeenteraad, het college van B&W en de medewerkers van de gemeente Dalfsen

Erik Fieten en Ben Scherjon van Alvasi Reclame

Meubelmakerij De Twijgen

Pim Haarsma en Robert Westera (video en fotografie 'Rondje van Dalfsen')

Marielle Rooden en Maarten Kruisselbrink van RuimteMensen

Annemarth Idenburg van Trendbureau Overijssel

Liesbeth Engelsman, lid Regieraad Bouw Oost Nederland

Simone Adema-Poelstra, accounthouder ruimte bij Provincie Overijssel

Participanten van het mobiele cafe en de verdiepingsbijeenkomsten

Onder begeleiding van:

Sander & Stephan Ummelen van Waardengedreven.nl

Opmaak:

8chdesign.com

KIJK VOOR MEER INFORMATIE EN EEN SFEERIMPRESSIE OP WWW.DALFSENINGESPREEK.NL